No. 1897 Zaterdag 22 Mei 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Venezuela-- Holland.

El Nuevo Diario van Caracas wijdt aan het herstel van de diplomatieke betrekkingen tusschen de Republiek Venezuela en Nederland het volgende artikel:

„Gisteren (11 Mei) namiddag ten half 6 uur werd aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken alhier (Carácas) de overeenkomst onderteekend, waardoor de diplomatieke betrekkingen tusschen Venezuela en Nederland hersteld worden.

De gevolmachtigde van Venezuela was Dr. E. Gil Borges, Minister van Buitenlandsche Zaken, wiens optreden in onze Kanselarij van zoo'n gunstigen invloed is geweest op de belangen van het Land.

De gevolmachtigde van H. M. de Koningin der Nederlanden was zijne Excellentie de Heer W. B. Engelbrecht, een man van veel omvattende kennis en fijne beschaving. Een goed deel van het welslagen van deze langdurige diplomatieke onderhandelingen is zeker te danken aan den fijnen takt van den Hollandschen gemachtigde.

De betrekkingen tusschen Venezuela en Holland waren sinds 1908 afgebroken. De onderhandelingen, die bij de overeenkomst van gisteren zoo gelukkig zijn afgesloten, vereffenen tot genoegen van beide partijen het meeningsverschil, dat de hartelijke diplomatieke verhoudingen verbrak.

Deze rechtsdaad van onze diplomatie is weer een nieuwe bijdrage voor het werk van vrede en vriendschap met alle volken, dat steeds het program was van President Generaal Gomez ten opzichte van de buitenlandsche betrekkingen van onze republiek.

De Heer W. B. Engelbrecht werd bij Kon. Besluit van 28 Sept. 1905 benoemd tot adjunct bij het Ministerie van Buitenlandsch Zaken in den Haag, terwijl hij altereenvolgens in de verschillende kanselarijen van zijn land in Europa werkzaam was, totdat hij in 1911 met een zending aan het Hof van Bulgarije belast werd.

In 1912 werd hem een speciale zending opgedragen in Britsch Indie, terwijl hij in 1913 de benoeming ontving om onderhandelingen aan te knoopen met het Koninkrijk Siam.

Vervolgens ontving hij een nieuwe zending naar Chili, wat tot resultaat had dat er een Nederlandsch Gezantschap in Chili werd opgericht.

In Januari 1918 ontving de Heer Engelbrecht een speciale opdracht bij de Regeering van de Republiek Venezuela. Na zijn aankomst in Carácas ontving hij den titel van Speciaal Gevolmachtigde.

De Koningin der Nederlanden heeft den Heer Engelbrecht voor deze gelegenheid benoemd tot Gevolmachtigde ter onderteekening van het Protocol, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide handen herstelt.

De Heer Engelbrecht is een geoefend diplomaat, wiens bekwaamheid, tact en beleid hem een schitterende toekomst voorspelt.

Man van hooge ontwikkeling en fijne beschaving paart hij aan zijn uitgebreide kennis vergaard tijdens zijn studies, de schatten van ondervinding en praktijk opgedaan bij zijn vele reizen in de landen, die hij bezocht heeft.

De Heer Engelbrecht, die reeds in Chili zijn zending met zulk een schitterenden uitslag bekroond zag, heeft weer een nieuwe triomf gevoegd aan zijn nog korte, snelle en schitterende loopbaan.

Ontvange hij onderzijds de hartelijksche gelukwenschen."

Het artikel gaat vergezeld van de portretten van den Heer Dr. E. Gil Borges, den Venezolandschen Minister van Buitenl. Zaken en van den Heer Engelbrecht.

ONDERWIJS-VERORDENING.

Memorie van Antwoord.

§ 1. Met belangstelling heeft ondergeteekende kennis genomen van het voorloopig verslag. Met genoegen kon worden waargenomen, dat in het algemeen tegen de strekking van het gewijzigd-ontwerp geen overwegende bezwaren werden geuit. Waar mogelijk zullen ter sprake gebrachte bedenkingen worden weggenomen.

Dat er bedenkingen van financieelen aard zouden worden geopperd, had ondergeteekende verwacht, waar hij weet, dat de geldelijke gevolgen van de voorgestelde regelingen belangrijk zijn. Dat zij, die tegen ondersteuning van het bijzonder onderwijs principieel gekant zijn, deze geldelijke gevolgen nog ernstiger deden gelden, omdat het grootste deel van de meerdere uitgaven een gevolg zal zijn van de verbetering der ondersteuningsvoorwaarden der bijzondere scholen, werd eveneens voorzien. Toch kunnen deze bezwaren bet Bestuur niet ontheffen van de verplichting naar verhooging van het peil der volksontwikkeling te streven en het bijzonder onderwijs te hulp te komen, door de ondersteuning te verleenen, waarop het aanspraak kan maken.

Ondergeteekende meent, dat het aangeboden ontwerp zich dermate aan de toestanden in de kolonie aanpast, dat wijziging, om tot minder uitgaven te komen, het onderwijs in het algemeen slechts schade zal berokkenen.

Mindere eischen aan het personeel stellen, meer leerlingen per leerkracht, samenvoeging van klassen, geen leerplicht, geen schoolvoeding en -kleeding, zijn alle middelen om de uitgaven laag te houden. Maar zal er dan ooit een eind komen aan de ongewenschte toestanden, die het verkrijgen van betere uitkomsten in den weg staan, zou er dan ooit sprake kunnen zijn van opvoering van het peil van het onderwijs en worden voldaan aan de billijke eischen der ouders, waarover in Uwen Raad zoo dikwijls gesproken is? Immers, dát zou ten eenenmale onmogelijk zijn.

Ondergeteekende acht onderwijs een der belangrijkste factoren voor de economische verheffing van een volk. Van alle andere maatregelen is weinig heil te verwachten, indien ze niet gepaard gaan met goed onderwijs voor *alle* lagen der bevolking. In dezen tijd mag Curaçao toch zeker niet achter blijven.

Bij de behandeling van de Surínaamsche begrooting in de Eerste Kamer der Staten-Generaal verklaarde Z. E. de Minister van Koloniën, dat hij de vitale elementen van Suriname's economisch bestaan: *onderwijs*, landbouw, nijverheid, emigratie, volksgezondheid, enz., wil bevorderen.

Op grond hiervan en van de verklaring bij de behandeling van de Curaçaosche begrooting voor 1920 in dezelfde Kamer, dat de financieele verhouding van de kolonie tot het Moederland in overeenstemming zal zijn met die voor Suriname, nl. steun voor de economische verheffing, acht ondergeteekende de vrees, dat de geldelijke gevolgen van de nieuwe regelingen op onderwijsgebied geheel op de koloniale geldmiddelen zullen drukken, niet gerechtvaardigd.

§ 2. Toegegeven wordt, dat het openbaar uitgebreid lager onderwijs veel kost. Dat van bestuurswege er echter dure „stelsels" zijn aangenomen n. l. „voor elke klasse een onderwijzer" en „onderwijzers met zooveel mogelijk bevoegdheden", is ten eenenmale onjuist. „Elke klasse een onderwijzer" werd jaar op jaar door leden van Uwen Raad gevraagd, namens de ouders, die er belang bij hadden, dat het onderwijs zoo goed mogelijk zou worden. Nu het bestuur aan dat verlangen tegemoet komt, omdat inderdaad een goed onderwijzer met één klas meer bereikt dan met twee, nu gedurende vele jaren de credieten, die voor die onderwijzers zijn aangevraagd door Uwen Raad zijn goedgekeurd, kan het bestuur niet het verwijt treffen, dat thans gemaakt wordt, blijkbaar om te komen tot minder uitgaven, zoo voor het openbaar als voor het bijzonder onderwijs. Zeker, de klassen zijn klein en een goed onderwijzer (es) kan, met twee der hoogere klassen vereenigd, ook nog voldoende, misschien zelfs goede uitkomsten verkrijgen, maar dan moet ook het leerplan er op ingericht zijn en moet juist voor die hoogere klassen beschikt worden over personeel met bevoegdheden voor alle vakken. Het vereenigen van klassen als beginsel aannemen, acht ondergeteekende verkeerd en zeker niet in het belang van het onderwijs.

Dat bij het bestuur „de zucht" zou bestaan, het verbeteren van het onderwijs bovenal te zoeken in de bevoegdheden der onderwijzers, is onwaar. Bevoegdheden voor talen enz. zijn voor de hoogere klassen zeer noodig en kunnen in de middelklassen niet gemist worden. Het onderwijs in klasse 6—10 eischt voor de gewone vakken op een school voor M. U. L. O. in het algemeen hoofdakte-bezitters, wat niet uitsluit, dat meermalen van onderwijzers, die de hoofdakte niet bezaten, gebruik gemaakt kon worden, omdat zij door voortgezette studie, die niet altijd tot het behalen van de hoofdakte leidde, meerdere geschiktheid hadden verworven en ook vaak bevoegdheden voor sommige vakken hadden behaald.

Een hoofdakte-bezitter *heeft de bevoegdheid*, een onderwijzer (es) zonder hoofdakte *kan de geschiktheid hebben.*

Er zijn altijd uitzonderingen. Bij een beperkt aantal leerkrachten, als in deze kolonie werkzaam, kan moeilijk van een stelsel omtrent bevoegdheden sprake zijn.

In het algemeen worden de jongere leerkrachten, die meestal weinig bevoegdheden hebben, in de lagere klassen gebezigd. Dat *toewijding* meer zegt dan *bevoegdheid*, is een stelling, die in alle takken van dienst opgaat en voor het onderwijs zal toewijding steeds de grootste factor voor het verkrijgen van goede uitkomsten zijn. Waar getracht wordt geschikte leerkrachten *in* en *uit* de kolonie op te leiden, maar daarmede nog geen voldoende uitkomsten verkregen zijn, zal niet alleen voor de allerhoogste klassen, maar ook voor de overige klassen. nog steeds naar leerkrachten uit Nederland moeten worden omgezien. Waar de bezoldiging dier leerkrachten niet hoog genoemd kan worden, ja vergeleken bij de bezoldigingen in Nederlandsch-Indië zeer laag is, werden tot heden althans eenige krachten gevonden, omdat er een vrij belangrijke verhooging der bezoldiging verkregen werd door de toelagen voor bevoegdheden, ook al worden die niet alle op de M. U. L. O. scholen gebruikt. Bovendien zijn zoowel de bezitters der hoofdakte als die van meerdere bevoegdheden noodig voor het geven van onderwijs aan de normaallessen en aan den leergang voor handelsonderwijs.

Zonder vooruit te loopen op de voorstellen van de Commissie, ingesteld bij G. B. van 10 October 1919 No 1181, teneinde na te gaan, welke stappen genomen moeten worden om de rechtspositie der ambtenaren en een herziening hunner bezoldigingen te regelen, meent ondergeteekende hier reeds te mogen verklaren, dat hij de klassen-indeeling voor de onderwijskrachten, gegrond op aktenbezit, niet wenscht te handhaven en het aantal rangen wil beperken. Promotie zal voor de onderwijzers kunnen bestaan in: overgang naar een uitgebreide school, plaatsing in een hooger leerjaar, bevordering tot hoofd der school. De onderwijzers zijn in het algemeen niet in te deelen, zooals de bureau-ambtenaren.

Gaarne zal ondergeteekende overwegen, in hoeverre samenvoeging van klassen van beide M. U. L. O. scholen mogelijk en uitvoerbaar is.

§ 3. Het heeft ondergeteekende ten zeerste verwonderd, dat de vraag opgeworpen is, of het Papiamentsch uit de scholen van Benedenwindsche eilanden al of niet behoort te worden *verdreven* en dat er gesproken wordt van „*strijd* tegen 't Papiamentsch, die noodeloos de utgaven voor het onderwijs zal opdrijven."

Zoowel in de Memorie van Toelichting bij het eerste ontwerp en de daarover gewisselde stukken, als in de Memorie van Toelichting bij het gewijzigd ontwerp is niets te berde gebracht, dat kan doen denken aan een strijd tot verdrijving van het Papiamentsch.

In de eerste plaats moet niet uit het oog verloren worden, dat het Papiamentsch onder de verordening van 1907 niet op de bijzondere scholen onderwezen mocht worden, anders konden ze niet voor bijdragen in aanmerking komen. Voor de openbare scholen is ook vóór de inwerking treding dier verordening nooit van *onderwijs* in de landstaal sprake geweest.

In de tweede plaats is een groot deel van de leerkrachten niet in staat onderwijs in het Papiamentsch te geven evenmin als in het Spaansch, wanneer met het oog op het uittrekken van de bevolking, hetzij tijdelijk, hetzij voor goed, die taal als van meer nut voor de bevolking mocht worden geacht dan het Nederlandsch.

In de derde plaats wordt de landstaal niet geschikt geacht om de schoolbevolking *voldoende ontwikkeling* bij te brengen. De uitkomsten verkregen met het zooveel mogelijk gebruiken van het Nederlandsch zijn zoo bemoedigend, dat ondergeteekende niet geaarzeld heeft, de verandering aan te brengen, waardoor artikel 14 van het gewijzigd ontwerp verschilt van artikel 12 van het eerste ontwerp, waardoor ook tevens een hinderlijk verschil tusschen stads- en buitendistricten wegviel.

§ 4. Na de ongunstige rapporten over het kweekelingenstelsel, dat in de verordening van 1907 is gebracht, om in den nood aan personeel te voorzien en om de uitgaven niet te doen oploopen, kan ondergeteekende onmogelijk medegaan met de leden, die de kweekelingen als leerkracht in de scholen willen handhaven. Voor het door de leden aan het woord genoemde bedrag zullen geen geschikte krachten zich beschikbaar stellen.

Dat voor sommige scholen niet tijdig de bevoegde vervangers te vinden zouden zijn, kan geen reden zijn om de kweekelingen, die er nu zijn, te handhaven. Zoo noodig kan dan van de bevoegdheid, den Gouverneur verleend bij de artikelen 91 en 94, 4e lid, gebruik worden gemaakt.

§ 5. Al was het ondergeteekende aangenaam, dat de voorgestelde verhooging van de ondersteuning der bijzondere scholen verdediging vond toch zijn de geopperde bezwaren van principieelen en financieelen aard bij andere leden blijkbaar zoo ernstig, dat zij aan de totstandkoming van de verordening, zooals zij daar ligt, niet kunnen medewerken. Wat de financieele bezwaren betreft, daarover is § 1 reeds medegedeeld, dat verwacht mag worden, dat het Moederland de aanzienlijke verhooging der kosten van het onderwijs niet van zich zal trachten af te wentelen. Indien de financieele bezwaren daarin bestaan, dat gemeend wordt, dat de voorgestelde uitkeering het karakter van ondersteuning verloren heeft, wat blijkens de Memorie van Toelichting geenszins het geval is, dan moet ondergeteekende wijzen op de door den Minister van Koloniën voorgestelde wijziging van het Regeeringsreglement dezer Kolonie, die bereids zonder beraadslaging noch hoofdelijke stemming door de Tweede Kamer is aangenomen, waardoor BEKOSTIGING *op den voet van gelijkheid van het bijzonder onderwijs* wordt voorgeschreven.

Waar het geheel ongekend is, op welke wijze de uitvoering van deze gevallen beslissing gedacht wordt, komt het ondergeteekende voor, dat diepgaande beschouwingen over al of niet steunen of bekostigen van bijzonder onderwijs, hoe sterk godsdienstig de inrichting daarvan ook moge zijn, thans overbodig zijn.

Het door eenige leden ingenomen

standpunt is slechts verdedigbaar bij algeheele scheiding tusschen Kerk en Staat, die in het Koninkrijk der Nederlanden en zijn Koloniën niet bestaat.

Het Katholieke onderwijs verschilt hier niet in richting met dat in Nederland en de overige koloniën. Evenals in het ontwerp-De Visser van de lageronderwijswet wordt aan het bijzonder onderwijs vrijheid van richting gewaarborgd en staat het verplichte „maatschappelijk" onderwijs onder toezicht en controle.

In dit opzicht worden strengere eischen gesteld dan onder de bestaande verordening.

§ 6. Ondergeteekende sprak in de Memorie van Toelichting het vertrouwen uit, dat Uw Raad bij de beoordeeling van de uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs zich zou laten leiden door het immers zelf door Uwen Raad uitgesproken beginsel: „Gelijke betaling bij gelijken arbeid."

Waar nu geen gelijke bezoldiging der leerkrachten voorgesteld wordt, doch slechts het *minimum* van de openbare onderwijzers van gelijken rang, omdat het Apostolisch Vicariaat uit de op grond van die ondersteuning ontvangen gelden de kosten van zijn bijzonder onderwijs ongeveer bestrijden kan, spreekt er ongemotiveerd wantrouwen tegenover ondergeteekende uit het in twijfel trekken van de juistheid der verstrekte gegevens, die nauwkeurig zijn nagegaan, voordat ze in de memorie van toelichting werden opgenomen. Waar niet wordt aangegeven, waarom de opgegeven bedragen voor onderhoud enz. per frater f 1.000, — per zuster f 925,—, per leek f 500, —, „moeilijk als geheel juist zijn aan te nemen", zal het bezwaarlijk zijn, hen te overtuigen, die dit oordeel uitspraken, ook al worden de detailposten opgegeven, waaruit bovengenoemde bedragen ontstonden.

Als in 1883 het onderhoud van een zuster f 300,—, in 1898 f 500,— kostte, bij geheel gelijke omstandigheden, wat samenwonen betreft, dan kan, gegeven de prijsstijging van de laatste 20 jaren, die meermalen op 100% wordt gesteld, het in de berekening gestelde bedrag niet te hoog genoemd worden.

Dat een leekenonderwijzer (es) minder kost dan een ordebroeder -of zuster is zeer gemakkelijk te verklaren, immers, van de 34 leeken, op 1 Augustus 1919 op de scholen van het Vicariaat werkzaam, waren: 1 onderwijzeres 3e klasse, voor wie f 750,—, 9 onderwijzeressen 4e. klasse, voor wie ieder f 400,— en 24 kweekelingen, voor wie ieder f 200,— subsidie wordt ontvangen. In overeenstemming met de lage subsidie krijgen ze geen hooge bezoldiging, al is die vaak meer dan de ontvangen subsidie.

Daar zij voor een groot deel van buiten afkomstig zijn en buiten wonen, zullen zij in geen geval dezelfde eischen, wat voeding enz. betreft, hebben, als de uit Nederland afkomstige fraters en zusters, die hetzij eerste klasse-onderwijzer of kweekeling in hun gemeenschap dezelfde rechten hebben, dus evenveel kosten.

Dat bij de overgelegde berekening „de veilige kant te veel is opgezocht", kan niet staande gehouden worden op grond, dat 2½% is gerekend voor afschrijving, waar de regeling van artikel 198 van het ontwerp-lageronderwijswet de Visser als grondslag is genomen. Dat de kolonie vroeger in den bouw van sommige schoolgebouwen heeft bijgedragen, doet niets af aan het feit, dat het Vicariaat thans voor het onderhoud dier gebouwen en der onderwijzerswoningen moet zorgen. En al zou men op grond daarvan de beide posten voor onderhoud en afschrijving met de helft verminderen, dan blijft nog de voorgestelde uitkeering f 17.321, — onder de uitgaven, waarbij nog komt het meerdere voor schoolbehoeften en de 40% der bouwkosten.

De vraag omtrent het subsidieeren van het U. L. O. onderwijs is niet geheel juist. Tot heden worden de z. g. Nederlandsche Afdeeling van het St. Thomas College en de Burgerschool of Afdeeling A. van het St. Martinusgesticht M. U. L. O.„scholen *genoemd*, doch als scholen voor *gewoon lager onderwijs gesubsidieerd*.

De verordening van 1907 spreekt niet van het verleenen van een bijdrage aan bijzondere scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs. Artikel 43 kent slechts bijzondere lagere scholen. Door te voldoen aan de eischen voor de lagere scholen kon aan die beide scholen subsidie worden verleend, maar werden die scholen tevens gebonden, wat haar leerplan betrof.

De bepalingen van het ontwerp bedoelen deze scholen, mits zij voldoen aan de eischen van artikel 7, de gelegenheid te geven zich tot scholen voor uitgebreid lager onderwijs te ontwikkelen en zoo zij aan de overige gestelde eischen voldoen, bijdragen uit de koloniale kas te verleenen. Dit wordt voorgesteld, omdat in Nederland het *uitgebreid lager* onderwijs wel degelijk als *lager* onderwijs wordt beschouwd, dus in de wet op het lager onderwijs geregeld wordt. Er bestaat geen enkele reden in de kolonie een ander standpunt in te nemen. Wel wordt toegegeven, dat aan het inrichten van *vier* scholen voor uitgebreid lager onderwijs belangrijke kosten verbonden zijn.

§ 7. De opmerkingen omtrent het verleenen van een tegemoetkoming in de bouwkosten van zestig ten honderd van de werkelijke gedane noodzakelijke uitgaven, zouden, meent ondergeteekende, grootendeels achterwege gebleven zijn, indien de volle aandacht ware geschonken aan de toelichting van artikel 72 en aan artikel 76.

Het ligt in de bedoeling bij besluit een regeling vast te stellen omtrent het verleenen van de tegemoetkoming in de bouwkosten in den geest van die in Nederlandsch-Indië voor particuliere lagere scholen voor Inlanders, waar Nederlandsch wordt onderwezen (zie Staatsblad van Nederl. Indië van 1913, N°. 524), waardoor zoowel aan het opgemerkte omtrent de bestemming omtrent den medeëigendom en omtrent vrijstaan van bouwen tegemoetgekomen wordt.

§ 8. Naar de meening van ondergeteekende wordt in het ontwerp der verordening voldoende onderscheid tusschen het onderwijs in de buiten- en stadsdistricten gemaakt, welk verschil steeds uitgedrukt zal worden in het leerplan voor elke school. Dit leerplan wordt niet bepaald door het aantal *klassen*, maar door het aantal *leerjaren* dat op vele buitenscholen minder zal zijn dan op de stadsscholen en bij invoering van leerplicht slechts zeer geleidelijk zal stijgen.

Het leerplan geeft aan, welk deel van de leerstof van de in artikel 4 genoemde vakken op de school wordt behandeld. Die vakken moeten voor stads- en buitenscholen dezelfde zijn, de plaatselijke omstandigheden bepalen, wat er van elk vak gekozen wordt. Een belangrijk deel van de taak van den Inspecteur van het Onderwijs zal zijn te zorgen, dat de plaatselijke omstandigheden bij het opmaken van het leerplan tot uiting komen, niet opdat er buiten zoo weinig mogelijk en in de stad zooveel mogelijk wordt onderwezen, maar opdat er in de geheele kolonie voldoend en goed lager onderwijs wordt gegeven.

Men vergete ook niet dat op de eilanden buiten Curaçao volstrekt niet dat verschil in ontwikkeling tusschen de bevolking van stads- en buitendistricten bestaat, als gemeenlijk voor Curaçao wordt aangenomen. En dan rijst de vraag, of de buitenbevolking van Curaçao niet evenveel recht op voldoend lager onderwijs heeft als de stadsbevolking.

Aannemende dat er verschil in graad van ontwikkeling is, zouden juist aan de leerkrachten in de buitendistricten *hoogere* eischen gesteld moeten worden om die bevolking tot hooger peil te kunnen opvoeren.

Het is dan ook daarom, dat ondergeteekende in het ontwerp voor de buitenscholen ook een onderwijzer (es) als hoofd der school vordert en een evengroot aanlal leerkrachten voor die scholen als voor die in de stadsdistricten voorgeschreven is, wenschelijk is, om de leerkrachten niet met *te groote klassen* te laten werken, een fout, waarop van alle zijden is gewezen.

Zoowel om de uitgaven niet al te zeer op te voeren, als omdat noch voor de openbare, noch voor de bijzondere scholen in de eerste jaren over een voldoend aantal „onderwijzers" kan worden beschikt, kunnen op de buitenscholen in de laagste *drie* leerjaren „hulponderwijzers" worden geplaatst. Waar over het algemeen de buitenscholen op alle eilanden voorloopig niet meer dan vier leerjaren zullen hebben, is daardoor reeds een belangrijk verschil tusschen den omvang van het onderwijs op beide soorten van scholen aangegeven. Bij doorvoering van het leerplicht-beginsel zal dat verschil langzamerhand verminderen; of het kan verdwijnen is thans moeilijk te verklaren. In ieder geval staat de regeling in het ontwerp die gelijkwording niet in den weg. Heeft het onderwijs in de stadsdistricten uitbreiding noodig, ook dat ontmoet geen belemmerende bepalingen. In dat geval is het volstrekt onnoodig, dat zulk onderwijs terstond met den naam van uitgebreid onderwijs betiteld wordt. (Verg. art. 29, 2e. lid en art. 64, 1e. lid.)

Wordt vervolgd.

❀

De Raadzitting van 8 Mei.

II.

De tweede spreker van dien avond was de Heer **Herm. Statius Muller.**

Deze rede maakte een veel beteren indruk dan die van zijn voorganger. Wel schaarde ook de Heer Muller in zijn conclusies zich geheel aan de zijde van den Heer Winkel, doch door zijn aangename betoogtrant en heldere uiteenzitting zijner idées, stelde hij zijn partijgenoot verre in de schaduw. Door handige groepeering van allerlei kleinigheden wist deze spreker op den beoordeelaar, die meer aan de oppervlakte blijft hangen, indruk te maken en tot zijn denkbeelden over te halen. Jammer dat zijn argumenten zoo opperlakkig gekozen waren. Het sterkste leek ons zijn betoog waar hij den landbouw besprak.

Het hoofdthema van de rede van den Heer Muller was *bezuiniging*.

Als uitgangspunt koos hij een vergelijking tusschen de houding der regeering ten opzichte van onze begrooting voor 1915 en de leidende gedachte, die bij de samenstelling van *deze* begrooting voor 1921 heeft voorgezeten.

Op onze begrooting voor 1915, die hier dus nog vóór het uitbreken van den wereldoorlog was opgemaakt, maakte de Minister van koloniën de opmerking dat *wegens de gewijzigde financieele en economische omstandigheden* de minister zich zeer *tot zijn leedwezen* verplicht zag een aantal posten, (waaronder enkele nieuwe) geheel of gedeeltelijk van de begrooting af te voeren. Nu de heerschende omstandigheden, zeide de minister, de meeste zuinigheid voorschrijven, behooren de uitgaven beperkt tot het onafwijsbaar noodige."

De Heer Muller constateert dan een geheel andere gedragslijn ten opzichte van de tegenwoordige begrooting, waaraan alle bezuiniging vreemd schijnt. Als bewijs daarvoor dient de subsidie van het moederland van bijna 1. 171.000 om het tekort te dekken, en dat terwijl de financieele zorgen voor het moederland thans nog grooten zijn dan in het jaar van 1914, immers de schuldenlast van Nederland is nog veel grooter geworden als toen en door gedwongen leeningen moet de Regeering aan geld zien te komen.

Daarom wil de Heer Muller door bezuinigingen in deze begrooting aan te brengen, het moederland een handje helpen.

Het wil ons echter voorkomen dat de vergelijking van den Heer Muller niet zuiver is opgezet. Gelijk reeds uit de woorden van den Minister valt op te maken en iedereen nog veel beter weet, was de zorgelijke toestand in het najaar van 1914 op de eerste plaats ontstaan door het onzekere van de toekomst of ook Holland misschien in den oorlog zou gewikkeld worden ja dan neen. Alleen dat idée beheerschte op dat oogenblik de houding der Regeering en sloeg ze met lamheid. Daarom moesten alle uitgaven zeer tot *„leedwezen"* van den Minister beperkt worden „tot het *onafwijsbaar noodige*". Nog tijdens den oorlog, zoodra het schrikbeeld van mede in den oorlog gewikkeld te worden zich weer op den achtergrond terugtrok, veranderde echter reeds de houding der Regeering ten opzichte van het beperken der uitgaven tot het onafwijsbaar noodige, ook met betrekking tot onze kolonie, zoodat op dat punt dus geen reden bestaat om die overdreven bezorgheid te toonen als waarvan in deze Raadszitting door de leden der oppositie werd blijk gegeven, en die door den anti-katholieken geest, vooral van den vorigen spreker, in werkelijkheid uit geheel andere beweegredenen scheen voort te spruiten.

Bovendien voor de gelden, die de Regeering van het Moederland ons telken jare en ook nu weer vrijwillig aanbiedt en feitelijk cadeau doet om het te kort te dekken, draagt zij zelf de verantwoordelijkheid. Van onzen kant zou veeleer dankbaarheid passen tegen over zooveel grootmoedigheid en vrijgevigheid om onze kolonie economisch te verheffen.

De Heer Muller zette reeds terstond zijn bezuinigingsideëen in daden om, door ze op vijf posten der begrooting toe te passen, 1o. door de toelage ter verpleging der arme zieken van wege het gouvernement, in het St. Elisabeths Gasthuis en het krankzinnigen gesticht (Montecristoe) van fl 1 tot fl. 0.75 (fl 0,70) terug te brengen 2o. door voor te stellen hier in de kolonie alvast scheiding van Kerk en Staat in te voeren.

3o. door in plaats van huizen te *koopen* of te *bouwen* op de eilanden voor doorreizende ambtenaren, daarvoor huizen te *huren*.

Het 4o. punt was meer een grief tegen het willekeurig uitvoeren van werken buiten den Raad om.

5o. door alle uitgaven voor Landbouw en Veeteelt af te schaffen.

Ter orienteering leidde de Heer Muller het eerste punt aldus in.

„In dit verband (van bezuiniging) is het onbegrijpelijk waarom de toelage voor de onvermogende Gouvernements-patienten in het St. Elisabeth's Gasthuis en het Krankzinnigengesticht (Montecristoe) van fl 0.50 is verhoogd tot fl 1."

„De vergoeding van fl 1 per dag en per persoon, is beslist te hoog."

„Reeds in het jaar 1917 is de vergoeding verhoogd van fl 0.35 op fl 0.50 per dag en per persoon.

„Wel is waar is als motief voor de laatste verhooging de stijging van de prijs der levensmiddelen aangehaald. Doch die stijging is niet dermate geweest, dat daarvoor fl 1, per persoon zou moeten uitgegeven worden."

Om dit te bewijzen, argumenteert de Heer Muller als volgt:

Er zijn hier nog een tweetal inrichtingen, waar eveneens onvermogenden ten laste van het Gouveanement verpleegd worden. Dat zijn de lijders aan geslachtsziekten in de Polikliniek op Scharloo en de gedetineerden in de gevangenis. De kosten der eersten kwamen volgens raming op f 0.60 per dag en per persoon en volgens rapport over 1918 op f 0.50 per persoon.

Voor voeding der gevangenen wordt voor 1921 gerekend op 0.35 cts per dag en persoon, en met inbegrip van f 1.000 — voor kleeding en ligging en 3.751 voor tractement van directeur en personeel komt het op 0.60 per dag.

In het afgeloopen jaar zijn volgens de gemaakte berekening door de administratie van financiën, de kosten voor voeding, kleeding en ligging geweest 0.42 per dag.

Dat is het eerste deel de redeneering, waartegen wij hoegenaamd niets kunnen inbrengen. Wij moeten natuurlijk aannemen, dat deze gegevens juist zijn. Doch, nu komt het tweede, waarin meer dan één onjuistheid wordt binnengesmokkeld.

„Nu is het bekend, dat de patienten in het St. Elisabeths Gasthuis en Montecristoe de gewone volkskost krijgen, *juist zooals de gevangenen en de lijders aan geslachtsziekten*".

Natuurlijk kan na zulk een valsche redeneering de conclusie evenmin juist zijn: „Dus bestaat er absoluut geen motief om zoo'n hoog bedrag voor de verpleging dezer zieken uit te trekken."

„Als men dus, zegt de Heer Muller, voor de onvermogende zieken fl 0.75 vergoedt, *is daarmede aan de billijkheid voldaan*."

Dat is wel een zonderlinge opvatting van de billijkheid. Maar de Heer M. zal zijn thesis nog nader bewijzen door een *derde* vergelijking. „Wij allen, die een huishouding hebben, weten, dat de kosten voor eten voor een bediende nog geen f 0.60 per dag bedraagt, wanneer aan die bediende de gewone volkskost verstrekt wordt. Derhalve blijft nog voor de verpleegkosten, enz. enz. een bedrag van f 0.15 per dag, ten bate van de inrichting."

Letterlijk opgevat schijnt die laatste zinsnede te moeten beduiden, dat die f 0.15 zoowat als belooning voor de moeite, *ten bate* dus als zuivere winst voor de inrichting wordt toegedacht, ofschoon die" *enz. enz*" ook kan bedoelen: een vergoeding voor wat aan die zieken *boven* de gewone volkskost wordt verstrekt. In beide gevallen verraadt die redeneering of wel een ergerlijke harteloosheid tegenover zieken of een absoluut gemis aan kennis wat voor ziekenverpleging vereischt wordt.

Verondersteld dat die bediende (dienstbode) van den Heer Muller ernstig ongesteld wordt, dan zijn twee gevallen mogelijk, of wel dat ze ten zijne huize verpleegd of op advies van den dokter in het St. Elisabeths Gasthuis wordt opgenomen. In gezonden staat kost die dienstbode hem fl 0,60 per dag aan voeding. Want voor kleeren zorgt ze zelf.

Meent de Heer Muller, dat hij bij verpleging thuis ook met f 0,60 daags nog zal rond komen?

Moet die zieke nu niet een meer versterkend krachtvoedsel, melk enz. hebben? Zullen haar door den dokter geen geneesmiddelen worden voorgeschreven? Een liter melk kost tegenwoordig zelfs 60 tot 70 cts. Zou daarvoor 15 cts extra per dag toereikend zijn?

Doch de zieke zal wel spoedig naar het Gasthuis vervoerd worden. Of meent de Heer Muller misschien dat die zieke bij een verpleging in deze inrichting er slechter aan toe is, en dat haar het noodige zal onthouden worden?

Wanneer de Heer Muller welken dag ook op het onverwachts op de etensuren er van zich wil komen overtuigen, zou hij spoedig tot de ervaring komen dat de minst zieke nog een voeding krijgt, die altijd beter is dan in gewone omstandigheden thuis. Want er wordt behalve het gewone volksvoedsel veel méér gegeven, ook melk en vleesch of een dieet dat de geneesheer voorschrijft.

Bovendien zijn den geheelen dag twee gediplomeerde zusters-apothekers werkzaam om de geneesmiddelen volgens recept van den dokter klaar te maken ook voor de armen en onvermogenden. En aangenomen, dat die geneesmiddelen hier zonder winstberekening nog 100 % goedkooper kunnen klaar gemaakt worden dan ze in een gewone apotheek verkocht worden, het zal toch wel geen betoog behoeven, dat ook die uitgaven voor de onvermogenden een aanzienlijk bedrag vertegenwoordigen, waarvoor door het Gouvernement niets extra's vergoed wordt, tenzij alleen voor verbandstoffen en b,v. injecties in ampullen.

Tot nu toe hebben wij nog geen woord gezegd over de kleeding en ligging. Tot nadere orienteering diene, dat elke onvermogende in het Gasthuis tijdens den duur der ziekte kleeding der inrichting draagt. Wat tot aankoop van nieuw, verstellen van oud, voor naaien, wasschen enz. hiervan wordt uitgegeven, vertegenwoordigt een heel kapitaal. De Heer Muller schijn evenmin te weten, dat de ligging voor een zieke geheel andere eischen stelt dan die van een gedetineerde in de gevangenis. Ten overvloede kan hij zich hiervan dagelijks komen overtuigen. En zou het den Heer M. wel bekend zijn, dat ook het Gasthuis zelf de doktoren betaalt, die daar de geneeskundige praktijk om beurten waarnemen?

Blijkbaar heeft de Heer M. er geen flauw begrip van wat een waardevolle schat voor een ziekenhuis zijn instrumentarium is, zijn kostbare inrichting van de operatiekamer, toestellen voor desinfecteeren en steriliseeren, waarvan zonder onderscheid voor armen evengoed als voor de betalenden gebruik gemaakt wordt en dat zonder speciale vergoeding door het gouvernement. Nog het vorig jaar werd de collectie chirurgische instrumenten van het Gasthuis aangevuld voor een waarde van bijna fl 1500, waartoe het Gouvernement geen cent bijdroeg. En toch meer dan 100 groote operaties van arme zieken hadden er dat jaar plaats.

Steeds hooger en strenger worden de eischen der medische wetenschap ten opzichte van de verpleging der zieken.

Tot nu toe heeft het Gasthuis zich beijverd al die eischen te bevredigen, sommige zelfs te voorkomen. Doch dit heeft schatten gelds gekost, waartoe het Gouvernement nooit iets heeft bijgedragen, noch voor den bouw, noch voor het onderhoud en de inrichting der uitgestrekte gebouwen, terwijl zij toch voor verreweg het het grootste gedeelte steeds bewoond worden door de armen en onvermogenden.

Nog onlangs zijn door het Bestuur van het Gasthuis eenige perceelen aangekocht, met de bedoeling deze perceelen zoo spoedig mogelijk voor verpleging *uitsluitend van arme zieken* in te richten. Daardoor zal het mogelijk worden aan het verlangen der doktoren te gemoet te komen om nog een strengere afscheiding tot stand brengen tusschen speciale zieken. Ook die aankoop geschiedde buiten bezwaar van den lande.

Geheel het verplegingspersoneel, zoowel zusters als leeken, dat voor hen dag en nacht in de weer is, moet door het Bestuur van het Gasthuis zelf onderhouden worden, zonder dat dit aan het Gouvernement een cent kost. Als wij den Heer M. goed begrepen, hebben, zou hij voor dien verplegingsdienst f 0,15 daags een billijke vergoeding achten.

Het is wel royaal!!! Klinkt het niet veeleer als een bespotting?

De Heer Muller heeft beweerd, „dat de prijs der levensmiddelen niet in die mate gestegen is, dat daarvoor fl 1 zou moeten worden uitgegeven."

Het achterstaande lijstje, opgemaakt uit de rekeningen van het St. Elisabeths-Gasthuis in 1914 en in 1920, moge den lezer van het tegendeel overtuigen.

Is een verhooging der toelage van 0,50 op fl 1 dus billijk of niet? Ook bij deze verhooging is nog hij lange na niet rekening gehouden met de evenredige stijging der prijzen der eerste levensbehoeften.

Doch de Heer M. zal zeggen, dat de toelage tot 1917 maar 35 cts bedroeg. — Doch het ware beter dat schamele bedrag maar niet meer te noemen.

Men zou het onze kolonie tot een eeuwige schande aanrekenen, als men hoort, dat hier tot in het jaar 1917 niet meer dan 35 cts. daags voor de verpleging van een arme zieke werd ten koste gelegd.

Terwijl, volgens het goedgekeurde reglement van het Gasthuis in 1855, door den eigenaar 0,40 daags werd betaald voor den verpleging van zijn zieken slaaf in het Gasthuis, en het Gouvernement later fl 0,35 gaf voor onvermogenden, is die toelage hier gehandhaafd gebleven tot in het jaar 1917, niettegenstaande inmiddels de slavernij werd afgeschaft, niettegenstaande in den loop der jaren, ook reeds lang *vóór* den oorlog, hier de levensstandaard buiten alle verhouding met vroeger gestegen was, niettegenstaande in de laatste 20 jaren de eischen der wetenschap, ook voor de verpleging van onvermogenden de zieken, geheel andere waren geworden.

Hierbij laten wij het voor dezen keer.

Het verschil in prijs van de levensmiddelen vóór den oorlog en nu.

Artikelen	*in 1914*	*in 1920.*
vleesch,	f 0.25 per pond	f 0.55
koffie,	f 0.30 per pond	f 0.75
bruine suiker	f 0.12 per pond	f 0.32
tarwemeel,	f 16 à fl. 18 per zak	f 42
maismeel,	f 14 per zak	f 30 à f 32
rijst,	f 8.50 per zak	f 30 à f 38
erwten,	f 20 per zak	f 40
bruine boonen,	f 9 per zak	f 22
zeep	f 6.25 per kist	f 15.50
margarineboter,	f 30 per kist	f 110
versche melk,	f 0.25 per Liter	f 0.60 à 0.70
gecondens. melk,	f 14 per kist	f 22 à fl 25
eieren,	4 cts. per stuk	12½. cts.
wit katoen	f 0.15 per yard	f 0.60

Alle geneesmiddelen zijn minstens 100 tot 300 % in prijs gestegen.

Berichten uit de Kolonie.

Mgr. M. G. Vuylsteke.

Maandagavond ten 5 uur werd door den Apost. Vicaris Mgr. M. G. VUYSTEKE het H. Sacrament des Vormsels toegedlend aan 253 kinderen in de parochiekerk van Santa Maria.

Dienzelfden avond ten 7 uur vertrok Z. D. H. met de Gouvernementsschoener „Frieda" naar Aruba, en is gisteren tegenden middag te zamen met den Hoog Eerw. Pater M. LUYCKX Vicaris weer vandaar met de „Estelle" hier terugkeerd.

Ons Jubilé.

Zijne Eminentie Kardinaal van Rossum richtte aan Mgr. M. Vuylsteke, Vicarius Apostolicus van Curaçao het volgende schrijven :

Doorluchtige / Hoogwaardigheid.

Toen de Congregatie van de Voortplanting des Geloofs had vernomen, dat Gij het gedenkwaardig 50-jarig jubilé der komst van de Paters Dominikanen in de Missie van Curaçao feestelijk op kerkelijke wijze wildet herdenken, meende zij dit feit onder de aandacht van Zijne Heiligheid te moeten brengen tot verheugenis der Missionarissen, die zich ten opzichte van het Vicariaat zoo bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt. Zijne Heiligheid heeft dan ook om een bewijs te geven van Zijne zeer grootelwelwillenheid tegenover U en tot belooning van zoo veel met Gods hulp verricht werk, in de audiëntie van den achtsten van deze maand Maart vrijgevig toegestaan, dat in elke kerk of bedehuis of kapel der hospitalen en gestichten van dat Vicariaat op den dag, waarop men dat jubelfeest zal herdenken, de Apostolische Zegen met vollen aflaat kan worden gegeven, onder inachtname van de gewone voorwaarden tot het verdienen van eenen vollen aflaat:

Nu ik dit aan Uwe Doorl. Hoogw. mededeel, is 't mij een genoegen U ook geluk te wenschen en verdienden dank te brengen voor alles, wat U tot heil der zielen hebt gedaan; tegelijk bid ik God dringend, dat Hij U en al Uwe medehelpers overvloed van hemelsche gunsten tot belooning moge schenken.

Van Uwe Doorl. Hoogwaardigheid,

de zeer toegenegen dienaar,

G. M. CARD. VAN ROSSUM.

Examens.

Zaterdag, 15 Mei, slaagden bij de mondelijke onderwijzersexamen: de Eerw. frater MAXIMIANUS voor de akte als onderwijzer vierde klasse, Mej. MARIA HUDSON, Mej. MAGDALENA HART, en Mej. MATHILDE E. JULIAO voor de akte als onderwijzeres vierde klasse, terwijl Mej. ESTER HENRIQUEZ ELINGIUS van Maracaibo en Mej. ANA MARIA H. HAGE van Barquisimeto de akte voor de Spaansche taal voor vreemdelinge behaalden.

Aan allen onze gelukwenschen.

De Groep Antillen.

De vergadering van de Groep Nederlandsche Antillen van het Alg. Ned. Verbond, waarin de verkiezing van drie bestuursleden zal plaats hebben, is uitgesteld tot Zaterdag 29 Mei a. s. De stembus wordt heden Zaterdag 22 Mei 'middags om 5 uur gesloten.

Staking te Amsterdam.

Volgens een particulier telegram in Suriname ontvangen, is de staking bij het haven- en transportbedrijf te Amsterdam op ultimo April geëindigd.

Maracaibo.

In plaats van Mgr. ALVAREZ die benoemd is tot bisschop van het dioceses van Guayna is benoemd de Zeer Eerw Heer Marcos S. Godoy, priester van Valencia, die ll. Zondag in de Cathedraal van Caracas de bisschopswijding ontving uit de handen van Mgr. RICON-GONZALES, aartsbisschop van Caracas.

Briefport.

Volgens een publicatie van den Directeur van het Postkantoor alhier wordt het bestaande briefport van 5cts van Curaçao met de Vereenigde Staten van Amerika met 1 Juni a. s. verhoogd tot 7½ cts voor een brief van 20 gram.

Voor elke 20 gram (of gedeelte van 20 gram) mêér, wordt 5 cts bijbetaald. —

Dat is de eerste der portverhoogingen, die we te wachten hebben.

Die van de „Zeepost" zal spoedig volgen. Immers :

Binnenkort zal het Kon. Besluit van 7 Febr. van kracht worden waarbij, de porten voor brieven en andere stukken, welke *per zeepost* verzonden worden uit Curaçao naar Suriname, Nederland en Nederl. Oost Indie, verhoogd worden.

Bij verzending uit **Curaçao** :

a. voor brieven, voor een gewicht van niet meer dan 20 gram 7½ cent, en voorts voor elk meerder gewicht van 20 gr. of gedeelte van 20 gr. 5 ct. daarboven :

b. voor briefkaarten 5 ct. per enkele kaart, en 10 ct. voor een dubbele kaart, dat is met voortuitbetaald antwoord :

c. voor gedrukte stukken 1½ ct. per 50 gr. of gedeelte van 50 gr. :

d. voor papieren en bescheiden voor een gewicht van niet meer dan 250 gr. 7½ ct., en voorts voor elk meerder gewicht van 50 gr. of gedeelte van 50 gr. 1½ ct. daarboven ;

e. voor monsters of stalen van koopwaren 1½ ct. per 50 gr. of gedeelte van 50 gr.

Bijeenvoeging van gedrukte stukken, papieren en bescheiden en monsters of stalen van koopwaren onder één omslag is geoorloofd. Het port wegens gemengde zending, als hier bedoeld, bedraagt :

1½ ct. per 50 gr. of gedeelte van 50 gr. indien de zending alleen gedrukte stukken en papieren en bescheiden bevat ;

2½ ct. per 50 gr. of gedeelte van 50 gr. indien zij, behalve gedrukte stukken of papieren en bescheiden, mede monsters of stalen van koopwaren inhoudt, met dien verstande, dat ten minste 7½ ct. verschuldigd is, indien de zending papieren en bescheiden bevat.

Dit besluit zal spoedig in werking treden, doch de datum moet nog worden vastgesteld.

Verhooging-Postwissels.

Het Koninklijk besluit van 7 Februari 1920 No. 67, tot nadere regeling van het recht, hetwelk wordt geheven van de uit Curaçao naar Nederland en tusschen die koloniën onderling verzonden wordende post wissels, is afgekondigd.

Voor elke afzonderlijke verzending van gelden per postwissels uit Suriname en Curaçao naar Nederland en tusschen de beide kolonien onderling, is bij vooruitbetaling een recht verschuldigd, hetwelke draagt :

voor een bedrag tot en met f 12,50 5 cent

boven f 12.50 tot en met f 25, 10 cent

boven f 25. tot en met f 37,50, 15 cent

boven 37,50 tot en met f 50, 20 cent

en voorts 5 cent voor elke som van f 25, of gedeelte van f 26 boven 50 tot en met fl 480.

Dit besluit treedt in werking op 1 Juni 1920

Auto-ongeluk.

Zaterdagavond ten 10 uur, werd per auto een werkman in het St. Elizabeths-Gasthuis binnengebracht, die door diezelfde auto een half uur te voren vooraan op de Roode Weg was overreden. Zijn scheenbeen was verbrijzeld, waarvan een stuk door een groote gapende wond heenstak. Met welk een vaart de auto dien man heeft aangegrepen, blijkt wel hieruit, dat zijn jas in den rug geheel van een gerukt was en dat aan zijn hoofd en handen op verschillende plaatsen de huid was afgeschuurd. Tot verontschuldiging van dit ongeluk kan zeker gelden, dat de gekwetste stokdoof en eenigzins beschonken was, doch ook de inzittenden in de auto verkeerden eveneens onder den invloed van sterken drank.

K. W. I. M.

In de *Memorie van Antwoord* op de Surinaamsche begrooting van 1921 verklaarde de Wn. Gouverneur van Suriname, dat het juist is, dat de Koninklijke West Indische-Maildienst Maatschappij de overeenkomst voor den overvoer van gouvernements passagiers en voor het vervoeren van gouvernementsgoederen met ingang van 23 April heeft opgezegd. Eene andere regeling is ter zake nog niet getroffen.

Oud-bekende.

Volgens het *Kol Weekblad* is Dr. M. C. HENRIQUEZ, off. van Gezondheid 2e kl. O. I. Leger, ingedeeld bij de Koloniale Reserve.

Naar Curaçao!

Theod. Botrel, de Bretonsche zanger, is in Nederland geen onbekende. Menig oor heeft hij hier in gezelschap zijner vrouw „Sa douce", gestreeld door het zeggen zijner liefelijke verzen. Bij het vernemen der tijding, dat de gewezen keizer van Duitschland naar Curaçao vervoerd zou worden (waarvan echter bij onze regeering geen sprake is) heeft hij eenige coupletten saamgesteld, die wij hier vertaald wedergeven, niet om te spotten met iemand, wie het ook zij, die in ongeluk is, maar als een aardigheid, die toont, hoe vlug de Fransche geest er bij is, om stof voor poëzie(?) te zoeken en te vinden. Het gedichtje bevat nog twee coupletten, die wij echter als te scherp, liefst onvertaald laten.

Als het waar is, wat ze schrijven
Ginds in England in de krant,
Zal dra niets den roem ontbreken
Van den Heer van 't Junkerland.
Holland toch zal hem vervoeren
Met een welbewapend schip,
Op verzoek der vreemde naties,
Naar de Curaçaosche klip.

Daar kan hij dan distilleeren
„Curaçao" naar hartelust,
Wij, wij kunnen hier slechts weenen
Om zijn lot aan gindsche kust.
Ach, hij dacht de baas te worden
Van den heelen wereldbouw,
En nu wordt hij, — o hoe jammer ! —
Hertog slechts van Curaçao !

Hard voorzeker is dat vallen
En zijn lenden doen hem zeer ;
Want hoe hooger eens gezeten,
Des te harder valt men neer.
Vijf jaar vocht hij om Champagne,
Dat aan hem behooren zou,
En nu krijgt hij geen Champagne
Maar...... een beetje „Curaçao !"

(*Het Huisgezin*) X.

Regenwater.

Dezer dagen vernamen wij, dat het regenwater op Pietermaai reeds voor 40 cts per blik verkocht wordt. — Woensdag morgen ten 9 uur heeft het ongeveer 5 à 10 minuten een beetje geregend. De voorraad is er niet door aangevuld, het gebrek van water er niet door verminderd.

Pensioenen in Suriname.

De gouverneur van Suriname heeft een ontwerp ingediend bij de Koloniale Staten, strekkende de pensioenen van gepensionneerde en nog te pensionneeren ambtenaren, te verhoogen met 20%.

Deze verhooging zal tellen van 1 Jan. dezes jaars.

Officiëele berichten.

De tweede klerk op St. Martin N. G., W. R. Plantz is benoemd tot ambtenaar van politie aldaar.

Aan den gouvernements-geneeskundige van Aruba H, E. Oduber is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba C. A. Beaujon is is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend ; en de seiner P. J. Frigerio is tijdelijk als hoofd aangesteld.

Aan den agent van politie 2de klasse alhier A. de Jongh is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Anselmus H. Wanga is tijdelijk benoemd tot agent van politie 2de klasse op Bonaire.

Gregorius Tromp is tijdelijk benoemd tot agent van politie 2de klasse op Aruba,

Aan den tijd. agent van politie 2de klasse J. A. Pieters is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den agent van politie 2de klasse P. W. Schaffels is tot verder herstel van gezondheid twee weken verlofsverlenging verleend

Mej. M. C. Slothouwer, onderwijzeres 1ste klasse aan de Wilhelminaschool, is eervol ontheven van de tijdelijke waarneming der functiën van hoofd dier school, en Mevr. J. S. G. Haayen-Spit, onderwijzeres 1ste klasse aan die school is tijdelijk met die functiën belast.

Mej. M. C. Slothouwer is aangewezen om het hoofd der Wilhelminaschool bij ontstentenis te vervangen

Aan Mej. C. M. W. G. Brouwer, werkzaam op het postkantoor te Philipsburg op St. Martin N. G. is op haar verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan de verpleegster in de polikliniek Aurelia L. Wiesthe is om gewichtige redenen een maand verlof verleend, en Maria Kenan is tijdelijk als zoodanig aangesteld.

De fuseliers H. T. den Dekker en B. Eppinga zijn tijdelijk bij de politie werkzaam gesteld als agenten 2de klasse.

Aan den telegrambesteller bij den post voor D. T. alhier E. A. Ellis is veertien dagen verlof verleend, en Rafael Grewel is tijdelijk als zoodanig aangesteld.

Zilveren Jubilé.

Den 31sten Mei a.s. is het 25 jaar geleden dat de Eerw. Zuster COSMA haar religieuse geloften aflegde. Z. COSMA, in de wereld Johanna A Rodenrijs, werd den 8sten Nov. 1874 te Schiedam geboren. Op 19 jarigen leeftijd trad zij in de Congregatie van de H. Catharina van Senen der Zrs. Dominicanessen te Voorschoten. Na haar Professie maakte zij haar voorbereidende studie als Bewaarschool onderwijzeres en was als zóódanig vele jaren te Nijmegen werkzaam.

Uitgekozen voor de Missie, kwam zij den 11den Dec. 1909 te Curaçao aan, behaalde aldaar het diploma L. O. en werd 1 Jan. 1910 aan het onderwijs te Aruba verbonden.

Niet alleen de kinderen van de Playa, maar ook de kleinen van Sta Cruz en van De Noord, die Zr. Cosma achtereenvolgens onder haar leiding had, leerden Haar kennen als een liefdevolle, zorgzame meesteres, die er slag van heeft de jonge hartjes tot zich te trekken, naar het voorbeeld van Jezus, den grooten Kindervriend, wiens vermaak het was te midden der kinderen te verwijlen, ze te liefkoozen en te zegenen: „Laat de kleinen tot Mij komen !"

De goede God behoude haar nog vele jaren voor haar zegenrijke werkkring te midden van Aruba's jeugd.

Onze hartelijke gelukwenschen.

De Fransche Kabel

De Directie van den Franschen Kabel deelde Woensdag aan *El Boletin Comercial* mede, dat sinds Zondag de zeekabel tusschen San Juan (Porto Rico) en Puerto Plata (Santo Domingo) en ook die van San Juan (P.R.) en Fort de France (Martinique) verbroken was.

Waarschijnlijk zou de verbinding weer spoedig hersteld zijn. Evenwel gisteren Vrijdag was die verbinding nog niet tot stand gekomen. Dien ten gevolge heeft *El Boletin Comercial* deze heele week geen telegrammen kunnen publiceeren.

Een heldhaftige landgenoot.

Bij gelegenheid van de revolutie in de Republiek Guatemala, die aan het 22 jarig Presidentschap van Estrada Cabrera onlangs een einde maakte, heeft zich een Curaçaoënaar, de Heer Mario H. Willemsen op heldhaftige en nobele wijze onderscheiden.

Zeven dagen lang is er in de straten der hoofdstad bloedig gevochten en al dien tijd bleef Willemsen op het tooneel van den strijd, dikwijls tusschen twee vuren in, voortdurend bezig om de gewonden te redden en met zijn eigen auto naar de hospitalen te vervoeren, terwijl hij op wonderbare wijze aan den kogelregen ontsnapte, en alleen maar een wond aan zijn rechterhand opliep.

Officiëele berichten.

(Van de vorige week.)

Aan den heer S. Mook is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de feestcommissie voor den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, en als zoodanig is benoemd de heer Ch. L. Bakker.

Aan de agenten van politie G. Zijlstra, H. de Vries, J. A. Christina en C. van Lee, is tot herstel van gezondheid, respectievelijk acht dagen, een maand en veertien dagen verlof verleend.

De tijdelijke agent van politie J. J. Deiss is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamstelling bij de politie.

Aan den tijdelijken derden kommies tweede klasse J. C. Heyer is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej. J. H. Thielen, tijd. tweede beambte ter Administratie van financiën, is tot verder herstel van gezondheid twee weken verlofsverlenging verleend.

Aan den hoofdagent van politie S. M. Bogerd is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Buitenland.

Frankrijk.

Voor wie aandachtig de publieke gebeurtenissen in Frankrijk nagaat, wordt het inderdaad zeer duidelijk, dat dit land een overgangsperiode doormaakt: een overgang wat betreft de betrekkingen tusschen de Kerk en den Staat; overgang wat betreft de verhouding van arbeid tot kapitaal. En dat zijn ten slotte de twee groote gebieden van activiteit, welke, daar ze, naast elkaar gelegen, toch zoo dikwijls met mekaar in aanraking komen, heel de toekomst van het land beheerschen. Op het eerste wordt de godsdienstoorlog of -vrede voorbereid; op het andere de sociale strijd of verstandhouding.

Welnu, hoe stonden de zaken in Frankrijk bij het uitbreken van den oorlog in Augustus 1914? De verkiezingen van dat jaar hadden een anti-clericale meerderheid naar het parlement gezonden en in die meerderheid een socialistische coalitie, talrijk en gedisciplineerd genoeg, om de overmacht uit te oefenen. Dat beteekende dus na korten tijd, het begin der anti-godsdienstige plagegerijen en de verbittering in den klassenstrijd.

Over de oorlogsjaren heen, raakt die oude politiek aan de nieuwe, maar niet om op denzelfden weg voort te gaan, naar de ellende en de gevaren van vroeger, maar naar een nieuwen horizon.

Dat is de overgang van den oorlog naar den vrede, op godsdienstig en sociaal gebied.

De gebeurtenissen der laatste dagen hebben dit duidelijk onderlijnd. Op godsdienstig terrein is het begin van Dechanel's Presidentschap zeer karakteristiek. Het is duidelijk, dat Frankrijk rechtstreeks naar de diplomatieke verzoening met den H. Stoel toegaat. De staatsman, die in 1916 op de plechtige vergadering van 't „*Institut de France*" luid verklaarde, dat tegenover den godsdienst niet alleen *verdraagzaamheid*, maar *eerbied* diende in acht te worden genomen, en dat degene, die *religieuse krachten minacht*, zich blootstelt aan erge misrekeningen in de politiek, — die staatsman is, nu hij President van de Republiek is geworden in 1920, getrouw gebleven aan zijn programma. Aan Z. H. den Paus, die in hem den eersten magistraat begroette van de „oudste dochter der Kerk," heeft hij zeer beteekenisvol geantwoord, dat Frankrijk getrouw zou blijven in 't vervullen van zijn historische roeping.

Onlangs heeft hij nog meer gedaan. Ter gelegenheid van zijn eerste officieele reis, heeft hij met opzet met een schitterend vertoon, die concordaat-tradities opnieuw in eere hersteld, zelfs met een plechtigheid, een eerbied en een sympathie, waarvan het verdwijnen vroeger sinds lang reeds het verbreken van het concordaat voorspelde. Hij is met heel zijn gevolg naar de kathedraal van Bordeaux gegaan en heeft er de H. Mis bijgewoond. Aan Kardinaal Andrieu, die den President gelukwenschte bij dit bezoek, dat „vreugde, dankbaarheid en hoop" opwekte, antwoordde M. Deschanel, zich zelf verheugd te gevoelen bij zijn aanwezigheid op dien dag. „De nationale eenheid heeft ons geholpen, om den oorlog te winnen, zij zal ook helpen, om den vrede te verkrijgen, om Frankrijk gelukkig te maken en voorspoedig."

Dit alles is er een klaar bewijs van, dat de officieele toenadering van Frankrijk tot het Vaticaan gaat komen.

Zóó gaat Frankrijk ook naar den socialen vrede.

Niet op het oogenblik, wanneer men alle moreele krachten noodig heeft, moet het de dwaasheid begaan van den oorlog te herbeginnen tegen de moreele kracht, die de Katholieke Kerk is.

In deze termen beantwoordt Gustav Hervé een vrijdenker en socialist, de bladen, die nog door sectarische driften bezield zijn.

Die taal karacteriseert de mentaliteit van de meerderheid. En de stakingen, die sinds de laatste weken hier en daar uitbreken, zullen dien geestestoestand niet schaden, maar hem integendeel wel vaster en sterker maken.

Van verre schijnen die pogingen tot onlusten wel tot revolutie te zullen leiden, maar nader beschouwd, versterken ze onze goede verwachting. Door die geweldaden heen, gaan we naar den socialen vrede. Want de massa wordt de woelingen moe. De stakingen mislukken, en het verzet tegen de socialistische tyrannie wordt met den dag sterker. En hierin zien we ook de krachtige hand van de katholieke organisaties. Zelfs staan de arbeiders–vrijwilligers op onder de intellectueelen, om het vaderland te redden van den ondergang. De nieuwe sociale geest wijst den weg aan naar den opbouw en den maatschappelijken vrede.

Waar blijft het zelfbeschikkingsrecht?

De te New-York verschijnende „*Evening Mail*" is er voor, de Adriatische kwestie, maar in voor Italië gunstigen zin, op te lossen, daar Amerika toch het zelfbeschikkingsrecht nog nergens heeft toegepast.

„Wij (Ver. St.) hebben het niet tot een onwrikbare voorwaarde gemaakt bij het besluit, dat de souvereiniteit over 40,000,000 Chineezen in Sjantoeng overdroeg aan Japan. Wij hebben er in toegestemd dat 3,000,000 Duitschers zijn opgenomen in Tsjecho-Slowakije. Wij keuren goed, dat meer dan 3,000,000 Roetenen aan Polen zijn toegewezen. Wij gaven onze toestemming tot het overleveren van meer dan een millioen niet-Serviërs en niet-Grieken in Macedonië en Tracië aan Servië en Griekenland. Nadat wij het beginsel van zelfbeschikking in de praktijk hadden opgeofferd aan een politiek van geven en nemen ten opzichte van China, Tjsecho-Slowakije, Polen en de Balkanlanden, kunnen wij niet begrijpen, waarom onze regeering zoo hardnekkig gekant blijft tegen een compromis van geringen omvang in de Adriatische questie. Wij kunnen niet inzien waarom wij die tegenwerking doorzetten tot een uiterste en te verstaan geven, dat wij ons uit de Europeesche zaken zullen terugtrekken als wij onzen zin niet krijgen. Wij begrijpen niet, waarom wij er ons tegen kanten, een mug door te slikken, na reeds een kameel te hebben verzwolgen zonder een spier van ons gelaat te vertrekken."

De Vereenigde Staten van Europa.

De Ver. St. van Europa, ziedaar het hoofdpunt, dat Mazzini, de opsteller van het wereldprogram der Vrijmetselarij, aan zijne aanhangers heeft nagelaten:

Europeesche en Amerikaansche telegrafische nieuws–agentschappen maken een groot gerucht over het feit, dat de minister-president van Italië dat programpunt naar buiten in de diplomatieke banen heeft gebracht. Nitti proclameerde de *Ver. St. van Europa* als de eerste wenschenswaardigheid voor Italië in de Italiaansche Kamer. En een maçonniek gezind blad als de *Chicago Tribune* schrijft er over als volgt:

„De moedige en van veel staatsmanswijsheid getuigende rede van den Italiaanschen premier, die op het juiste psychologische oogenblik kwam, heeft groote sensatie gewekt. Men kan thans met gerustheid voorspellen, dat de jongste oorlog in de geschiedenis zal vermeld worden als een groote Europeesche burgeroorlog, waaruit een Europeesche federatie is ontstaan, min of meer gemodelleerd naar de groote Noordelijke Amerikaansche Vereenigde Staten. Nitti's ideaal, dat een jaar geleden, verontwaardiging zou hebben gewekt en verwenscht zou zijn geworden, is heden ten dage mogelijk."

Dat Italië hoopt Rome erkent te zien als de hoofdstad van Europa (het was de zetel van het Heidendom, en het Italiaansche Groot-Oosten wenscht er den zetel van het Derde tijdsperk *la Terza Età*) (het Neo–Paganisme) van te maken, — dit alles voegde Nitti er niet bij.

En de *Chicago Tribune* zwijgt er ook van, dat hier aangestuurd wordt op de verwezenlijking van het programpunt van Mazzini: „de Vereenigde Staten van Europa"...... „*onder het bestuur der Vrijmetselarij.*"

Vrouwenkiesrecht in de Ver. Staten.

Het wetgevend lichaam van den Staat Washington heeft het amendement nopens het vrouwenkiesrecht aangenomen.

Er is nu nog maar de goedkeuring van één Staat noodig om de vereischte meerderheid van drie-vierde der Staten te verkrijgen, waardoor in de geheele republiek aan de vrouwen het kiesrecht wordt toegekend. Het wetgevend lichaam van den Staat Delaware zal naar verwacht wordt, binnen enkele dagen dit onderwerp behandelen.

Mannen- en vrouwen-kiesrecht.

Guernsey, het kleine Engelsche eiland in het Kanaal, *dat zelfbestuur geniet*, heeft een merkwaardige kiesrecht-regeling ingevoerd, door nl. algemeen kiesrecht toe te staan aan de mannen boven de 20 en aan de vrouwen boven de dertig jaar.

Goed vóórgaan, doet goed volgen.

Groep Ned. Antillen van het A. N. V.

Algemeene Vergadering op

Zaterdag 29 Mei 1920

's avonds 8 uur in de Vergaderzaal van den Kolonialen Raad.

Punten van behandeling:

1. Notulen en mededeelingen.
2. Verslag der commissie: nazien der boeken.
3. Verkiezing van drie bestuursleden.
4. Rondvraag.

1—2 Het Bestuur.

BEKENDMAKING.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening 31 October 1901|29 Januari 1902 (P. B. 1902, No. 7), thans luidende:

Iedere hond moet voorzien zijn van

1o. Een halsband met metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. Een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den Ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in artikel 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk Hoofd der Politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt.

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een rechthoek met gebogen bovenzijde en tot opschrift hebben het getal 1920 en het volgnummer, terwijl het woord Curaçao aan de andere zijde voorkomt.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der politie te Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf en twintig cent.

Curaçao, den 1n Mei 1920.

De Procureur-generaal,

3—4 J. B. GORSIRA.

Dankbetuiging.

Ondergeteekende betuigt hiermede zijn hartelijken dank aan de Geneesheeren J. H. M. ELLIS en M. C. GOEDHART voor de goede behandeling, en genezing door operatie van die Doktoren ondervonden.

Curaçao den 11 Mei 1920.

fusilier bij de Infanterie.

2—3 *S. L. PAULA.*